

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

20.	ОЦІНКА РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ Шалений В.А.	124
21.	ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ Двуреченська Г.В.	130
22.	СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ РИНКИ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Лобочка Л.Л., Андріяшенко А.Ю.	136
23.	КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА Крупіца І. В.	142
24.	НАПРЯМИ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА Коверга А.В.	146
25.	СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ Буренко Ю.О.	152
26.	ПРИНЦИПЫ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГУМАНИЗАЦИИ СОВРЕМЕННЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В УКРАИНЕ Ангелов Г.В., Лазука Е.Д.	156
27.	ПРО РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ Ангелов Г. В., Соловей А. О.	164
28.	АНАЛІЗ НЕОБХІДНОСТІ І МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНОК ЦУКРУ Антонюк П.О., Антонюк О.П.	171

29.	ПРО ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ Колесник В.І., Вігуржинська С.Ю.	178
30.	ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК Войтенко К.О.	187
31.	ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ Немченко Г.В.	192
32.	НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПАО «ОДЕССКИЙ КАРАВАЙ» Чабаров В.А., Селихов С.В.	197
33.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Сторов Б.В., Кордзая Н.Р.	209
34.	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ФОНДООЗБРОЄНОСТІ НА ОСНОВІ ДВОФАКТОРНИХ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ Янковий В.О.	214
35.	МЕЖСЕМЕЙНЫЕ СЕТИ СОЦИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ КАК ИНСТРУМЕНТ ЗАЩИТЫ ОТ СОЦИАЛЬНЫХ РИСКОВ И ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ДОХОДОВ СЕЛЬСКОГО НАСЕЛЕНИЯ Мореханова М. Ю.	221
36.	ПІЮРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИНОРІБНИХ ПІДПРИЄМСТВ Каламан О.Б.	227

хочет получать потребитель, и покупать продукцию, потребительские качества которой будут удовлетворять его потребности.

В противном случае в управлении качеством вступает в силу «правило десятикратных затрат». Оно гласит, что затраты на производство некачественной продукции, на обнаружение брака возрастают десятикратно при переходе со стадии маркетинга, проектирования на стадию производства, а также от стадии производства к стадии реализации. Иначе говоря, если исправить какой-то недостаток при проектировании стоит 1000 грн (скажем, изменить рецептуру), то на этапе производства это обойдётся уже в 10000 грн (переналадка технологической линии), а после продажи уже в 100000 грн (отзыв партии товаров у покупателей, утрата имиджа, аннулирование контрактов и штрафы).

Для долгосрочного успеха предприятие должно находить новые возможности для своего развития, и система менеджмента качества является гарантией повышения конкурентоспособности на рынке. Проведены исследования организации менеджмента качества на передовых хлебозаводах, на основе которых разработаны рекомендации по совершенствованию системы менеджмента качества, что позволяют находить новые возможности развития и обеспечить долгосрочный успех деятельности хлебозаводов.

Литература

1. Богатирьев А.М., Кузнецова И.О., Чабарова З.И. Основы підприємництва в харчовій промисловості: Навч. посібн. – Одеса, Аспект 2004. – с. 384

2. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 471с.

3. Швець В.Е. “Менеджмент качества” в системе современного менеджмента. Стандарты и качество, 2004, №6, с.48.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Кордзая Н.Р., к.т.н., доцент

Одеська національна академія харових технологій

Найважливішим елементом системи життєзабезпечення людини і населення країни є продовольство. Забезпечення населення продовольством здійснюється через ринок продовольчих товарів. Контроль, оцінка та моніторинг цього забезпечення відображається у рівні продовольчої безпеки, що входить до складу економічної безпеки і сприяє збереженню продовольчої незалежності держави [1].

Продовольчий ринок формується під впливом факторів попиту і пропозиції. Попит формується споживачами за наступними факторами: рівень доходів населення, диференціація населення за квінтільними коефіцієнтами грошових доходів, місткість ринку за конкретним видом продукції і наявністю його в продажі, суб'єктивні вподобання покупців, наявність взаємозамінних продовольчих товарів тощо. Пропозиція – сукупність продовольчих товарів, які представлені на ринку за цінами виробників. Пропозиція формується під дією ґрунтового-кліматичних

та агротехнологічних факторів і факторів державного стимулювання аграрно-промислового виробництва через інвестиції, податки, пільгові кредити тощо[1]. Таким чином, розбудова національного продовольчого ринку України вимагає узагальнення теоретико-методологічних принципів його формування. Складність цього процесу визначається необхідністю врахування чисельних чинників та умов, неоднозначних за змістом, характером та пріоритетами, серед яких можна виділити наступні [2, 3].

1. Попит на конкретні види продовольства, який визначається рівнем доходів різних шарів населення та цін на продовольчі товари.

2. Виробництво продовольчих товарів на одну особу на рік. Цей показник, за останні п'ятнадцять-двадцять років не мав стійкої тенденції: зокрема виробництво м'яса та м'ясопродуктів – збільшилося за 2000-2014 р децю більше ніж у два рази (на 104,6 %); яєць – на 37,2 %; картоплі та овочів – 51,9 % та 69,5 % відповідно; цукру – у 2005-2009 рр. відбулося зниження виробництва цукру на 40,4 %, яке змінилося ростом на майже 70 % у наступні три роки (2009-2012 рр), і потім знову впало до рівні післякризового 2009 р. [4].

3. Споживання харчових продуктів. На початку 90-х років ХХ ст. населення України споживало найважливіші продукти харчування у значно більших кількостях, аніж у теперішній час: у 1990-1995 рр. спостерігався значний спад у споживанні, що змінився на тенденції росту тільки у 2005-2007 рр [4]. Сьогодні споживання м'яса, молока, риби та продуктів їх переробки, а також цукру так і не наблизилось, до рівня початку 90-х років минулого століття; хліб та хлібопродукти споживаються на рівні 1990 р.;

споживання яєць, картоплі, плодів, овочів, ягід та олії рослинної всіх видів – перевищує відповідні показники [4]. Менш за мінімально допустимі норми споживання населення України споживає молоко та молокопродукти, плоди, ягоди та виноград. А такі продукти як яйця, хліба та хлібопродукти, картопля, овочі та баштанні, цукор та олія рослинна всіх типів споживаються українцями більше раціонально рекомендованих норм [4]. Проте таке перевищення по зазначених групах, особливо по хлібопродуктах та картоплі, є свідченням незбалансованості харчування населення, яке намагається забезпечити власні енергетичні потреби за рахунок економічно доступних продуктів.

4. Урожайність сільськогосподарських культур. Біокліматичний потенціал виробництва продовольства в Україні є сприятливим, з огляду на достатню землю та теплозабезпеченість. Щоправда, водозабезпечення, особливо у південних регіонах, є недостатнім. Більшість ґрунтів держави придатні щодо виробництва сільськогосподарської продукції. Рослинництво здатне забезпечити повноцінну кормову базу тваринництва, необхідну кількість зерна, плодоовочевих, баштанних та продуктів інших сільськогосподарських культур. За останні 30 років урожайність майже всіх сільськогосподарчих культур збільшилась: винограду – більше ніж у три рази; плодів та овочів – більш ніж у два рази; зернових культур та соняшника – майже в половину (49,2 % та 47,3 % відповідно); цукрових буряків (фабричні) на 57,8 %; овочів – на 20,3 %; картоплі – на 16,5 % [4]. Вищеописані зміни відбулися у зв'язку із розвитком агротехнологій та появою нових, більш продуктивних сортів рослин. Однак, родючість

грантів знизилася (вміст біогумусу знизився зі 120 т/га до 80 т/га), що в першу чергу пов'язано з грубими порушення агротехнології режимів експлуатації ґрунтів

5. Виробництво продукції тваринництва. Цей показник зумовлений регіональними чинниками і залежить у першу чергу від чисельності поголів'я тварин. В Україні у цілому за останні тридцять років (1985 - 2015 рр.) відбулося значне зменшення поголів'я тварин: великої рогатої худоби – на 83,6 % (у т.ч. корів – на 74,5 %); овець та кіз – на 81,4 %; свиней – на 61,4 %; коней – на 57,8 % [4]. Причому основне зменшення прийшлося на період з 1985 по 2010 роки [4]. Не дивлячись на сучасний стан, даний ринок має і позитивні зрушення, у вигляді збільшення середньої живої маси голови товарних тварин. Так цей показник у період 1990-2014 р. збільшився для крупної рогатої худоби на 12,2 %; для овець – на 22,2 % [4]. Що стосується ринку м'яса птиці, тут можна побачити іншу картину: за 1985-2000 рр. поголів'я скоротилося більш ніж у два рази, після чого розпочався етап планомірного нарощування темпів приросту, завдяки чому у 2014 році було досягнуто початкового рівня [4].

Організація та управління ринком продовольства в усіх розвинених країнах здійснюються державою на всебічно аргументованій законодавчій основі [5]: у Франції – це Закон щодо функціонування міжпрофесійних об'єднань як центрів організації та управління продуктами ринками [5]; у Нідерландах – Закон про організацію сільського господарства (вертикальні виробничі палати) [5]; у США – законодавчий масив з питань регулювання ринку (окремі аспекти регулюються на рівні штатів) [5]; у Канаді – Закон про сільськогосподарську стабілізацію

[5]; у Німеччині – Сільськогосподарський Закон [5]; у Японії – законодавча основа щодо функціонування гуртових ланок ринкової інфраструктури [5]; у Італії – передбачене законодавче укладання міжгалузевих угод [5]. В Україні надмірні надії поклалися на автоматичне ринкове саморегулювання, але ринок не став саморегульованою системою, тому на сьогодні потребує ефективного державного регулювання.

Забезпечення ефективного функціонування національного продовольчого ринку є передумовою успішного забезпечення продовольчої безпеки держави. Сучасні умови розвитку ринкових відносин в економіці держави вимагають застосування принципово нових комплексних підходів до структурної перебудови економіки країни. Вони мають забезпечувати розв'язання проблем інфраструктури, співвідношення між галузями, пропорційного розвитку, а також створення умов для побудови та використання ефективних систем розподілу продукції на ринках товарів та послуг.

Література

1. Постоєнко К.І., Структура ринку продовольчих товарів / К.І. Постоєнко // Вісник Миколаївського нац. ун-у ім.В.О. Сухомлинського – 2015. – В.7. – С. 94-102
2. Вініченко І.І. Особливості формування продовольчого ринку [Електронний ресурс] / Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=725>
3. Березін О.В. Продовольчий ринок України: теоретико-методологічні засади формування і розвитку Монографія. / О.В. Березін – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 184 с.

4. Статистичний щорічник за 2014 рік [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – Режим доступу : library.oscu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukrainy_2013.pdf
5. Жмайлов В.М., Продовольчий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку/ В.М. Жмайлов, О.Г. Жмайлова // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії: збірник.-2013.-В.1(6).-Т.2.-С.161-164.